

2013 Επαναληπτικές ΘΕΜΑ Δ – Ανάλυση - Πιθανότητες

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x}{x^2+1} + 1, x \in \mathbb{R}$

$\Omega = \{\omega_1, \omega_2, \omega_3, \omega_4\}$, όπου $\omega_1 = -1$ $\omega_2 = 0$ και $1 < \omega_3 < \omega_4$

Δίνονται, επίσης, οι πιθανότητες $P(\omega_i) = f(\omega_i) - \frac{1}{3}$, όπου $i = 1, 2$

$$\text{και } P(\omega_3) = -\frac{1}{6} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x-1} = -\frac{1}{6} \left(-\frac{1}{2} \right) = \frac{1}{12}$$

Δ1. Θεωρούμε τα ενδεχόμενα A, B και Γ του δειγματικού χώρου Ω με

$$A = \{\omega \in \Omega / f'(\omega) \leq 0\} \quad B = \{\omega \in \Omega / f(\omega) > 1\} \text{ και}$$

$$\Gamma = \left\{ \omega \in \Omega / x^2 + \omega x \geq -\frac{1}{4} \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R} \right\}$$

α) Να βρείτε τις πιθανότητες $P(\omega_1), P(\omega_2), P(\omega_3), P(\omega_4)$. (μονάδες 8)

β) Να βρείτε τις πιθανότητες $P(A), P(B), P(\Gamma)$ και $P(A-B)$ (μονάδες 8) **Μονάδες 16**

Δ2. Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης (ε) της γραφικής παράστασης της f , η οποία σχηματίζει με τον άξονα $x x'$ γωνία 45° **Μονάδες 4**

Δ3. Αν $M_k(\omega_k, \gamma_k), k = 1, 2, 3, 4$ είναι σημεία της εφαπτομένης (ε): $y = x + 1$ με $2\delta\omega_k = \delta\gamma_k$ και $R\gamma_k = 5$

τότε να υπολογίσετε τα ω_3 και ω_4 του δειγματικού χώρου Ω, όπου

$\delta\omega_k$: η διάμεσος των τετμημένων των σημείων M_k ,

$\delta\gamma_k$: η διάμεσος των τεταγμένων των σημείων M_k και

$R\gamma_k$: το εύρος των τεταγμένων των σημείων M_k **Μονάδες 5**

Λύση:

$$\Delta 1. \alpha) f(x) = \frac{x}{x^2+1} + 1$$

$$f(\omega_1) = f(-1) = \frac{-1}{(-1)^2+1} + 1 = \frac{-1}{2} + 1 = \frac{1}{2}$$

$$f(\omega_2) = f(0) = \frac{0}{0^2+1} + 1 = \frac{0}{1} + 1 = 0 + 1 = 1$$

$$P(\omega_1) = f(\omega_1) - \frac{1}{3} = \frac{1}{2} - \frac{1}{3} = \frac{1}{6}$$

$$P(\omega_2) = f(\omega_2) - \frac{1}{3} = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$f'(x) = \left(\frac{x}{x^2+1} + 1 \right)' = \frac{x'(x^2+1) - x(x^2+1)'}{(x^2+1)^2} = \frac{(x^2+1) - x \cdot 2x}{(x^2+1)^2} = \frac{x^2+1-2x^2}{(x^2+1)^2} = \frac{1-x^2}{(x^2+1)^2} = -\frac{(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2}$$

$$\frac{f'(x)}{x-1} = \frac{\frac{1-x^2}{(x^2+1)^2}}{x-1} = \frac{-\frac{(x+1)}{(x^2+1)^2}}{\frac{x-1}{1}} = \frac{-(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2(x-1)} = -\frac{(x+1)}{(x^2+1)^2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1} -\frac{(x+1)}{(x^2+1)^2} = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2}$$

$$P(\omega_3) = -\frac{1}{6} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x-1} = -\frac{1}{6} \left(-\frac{1}{2} \right) = \frac{1}{12}$$

$$P(\omega_4) = 1 - (P(\omega_1) + P(\omega_2) + P(\omega_3)) = 1 - \left(\frac{1}{6} + \frac{2}{3} + \frac{1}{12} \right) = 1 - \left(\frac{2}{12} + \frac{8}{12} + \frac{1}{12} \right) = 1 - \frac{11}{12} = \frac{1}{12}$$

$$\beta) \bullet f'(\omega) \leq 0 \Leftrightarrow -\frac{(\omega-1)(\omega+1)}{(\omega^2+1)^2} \leq 0 \Leftrightarrow \frac{(\omega-1)(\omega+1)}{(\omega^2+1)^2} \geq 0 \Leftrightarrow (\omega-1)(\omega+1) \geq 0 \Leftrightarrow \omega \leq -1 \text{ ή } \omega \geq 1$$

Οπότε αφού $\omega \in \Omega$ θα είναι $A = \{-1, \omega_3, \omega_4\}$

$$P(A) = P(-1) + P(\omega_3) + P(\omega_4) = \frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$$

$$\bullet f(\omega) > 1 \Leftrightarrow \frac{\omega}{\omega^2+1} + 1 > 1 \Leftrightarrow \frac{\omega}{\omega^2+1} > 0 \Leftrightarrow \omega > 0$$

Οπότε αφού $\omega \in \Omega$ θα είναι $B = \{\omega_3, \omega_4\}$

$$P(B) = P(\omega_3) + P(\omega_4) = \frac{1}{12} + \frac{1}{12} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$$

- $x^2 + \omega x \geq -\frac{1}{4} \Leftrightarrow 4x^2 + 4\omega x \geq -1 \Leftrightarrow 4x^2 + 4\omega x + 1 \geq 0.$

Για να ισχύει για κάθε $x \in \mathbb{R}$ πρέπει:

$$\Delta \leq 0 \Leftrightarrow (4\omega)^2 - 4 \cdot 4 \cdot 1 \leq 0 \Leftrightarrow 16\omega^2 - 16 \leq 0 \Leftrightarrow \omega^2 - 1 \leq 0 \Leftrightarrow -1 \leq \omega \leq 1$$

Οπότε αφού $\omega \in \Omega$ θα είναι $\omega = -1$ ή $\omega = 0$.

$$\text{Αρα } \Gamma = \{\omega_1, \omega_2\} = \{-1, 0\}$$

$$P(\Gamma) = P(\omega_1) + P(\omega_2) = \frac{1}{6} + \frac{2}{3} = \frac{5}{6}$$

$$P(A-B) = P(-1) = \frac{1}{6}$$

Δ2. Εστω $y = \lambda x + \beta$ η εξίσωση της εφαπτομένης

Γνωρίζουμε ότι $\lambda = \varepsilon\varphi 45^\circ = 1$

Αρα $y = x + \beta$ και απομένει να υπολογίσω το β .

Αν $(x_0, f(x_0))$ είναι το σημείο επαφής τότε γνωρίζουμε πως

$$f'(x_0) = \lambda = 1 \Leftrightarrow \frac{1-x_0^2}{(x_0^2+1)^2} = 1 \Leftrightarrow 1-x_0^2 = (x_0^2+1)^2 \Leftrightarrow 1-x_0^2 = x_0^4 + 2x_0^2 + 1 \Leftrightarrow$$

$$x_0^4 + 2x_0^2 + 1 = 1 - x_0^2 \Leftrightarrow x_0^4 + 3x_0^2 = 0 \Leftrightarrow x_0^2(x_0^2 + 3) = 0 \Leftrightarrow x_0^2 = 0 \Leftrightarrow x_0 = 0$$

$$\text{Αρα } f(0) = 1$$

Αρα το σημείο επαφής είναι το $(0, 1)$ και αυτό επαληθεύει την εξίσωση της εφαπτομένης δηλαδή

$$1 = 0 + \beta \Leftrightarrow \beta = 1$$

Τελικά η ζητούμενη εξίσωση της εφαπτομένης είναι η $y = x + 1$

Δ3. Επειδή $(-1 =) \omega_1 < \omega_2 (= 0) < \omega_3 < \omega_4$ και έχουμε άρτιο πλήθος τετμημένων θα είναι όπως

$$\text{γνωρίζουμε: } \delta_{\omega_k} = \frac{\omega_2 + \omega_3}{2}.$$

Από $\omega_1 < \omega_2 < \omega_3 < \omega_4 \Rightarrow \omega_1 + 1 < \omega_2 + 1 < \omega_3 + 1 < \omega_4 + 1 \Rightarrow y_1 < y_2 < y_3 < y_4$ οπότε επειδή οι τετμημένες

$$\text{είναι και αυτές άρτιες σε πλήθος } \delta_{y_k} = \frac{y_2 + y_3}{2}$$

$$2\delta_{\omega_k} = \delta_{y_k} \Leftrightarrow 2 \frac{\omega_2 + \omega_3}{2} = \frac{y_2 + y_3}{2} \Leftrightarrow \omega_2 + \omega_3 = \frac{\omega_2 + 1 + \omega_3 + 1}{2} \Leftrightarrow 2\omega_2 + 2\omega_3 = \omega_2 + 1 + \omega_3 + 1 \Leftrightarrow \omega_2 + \omega_3 = 2$$

Και επειδή $\omega_2 = 0$ θα είναι $\omega_3 = 2$.

$$R_{y_k} = 5 \Leftrightarrow y_4 - y_1 = 5 \Leftrightarrow \omega_4 + 1 - \omega_1 - 1 = 5 \Leftrightarrow \omega_4 - \omega_1 = 5$$

$$\omega_4 - (-1) = 5 \Leftrightarrow \omega_4 + 1 = 5 \Leftrightarrow \omega_4 = 4$$